

مسجد، نشان نوری درخشان در روز قیامت!

مُحَمَّدُ بْنُ الْمُنْكَدِرِ ، قَالَ: رَأَيْتُ أَبَا جَعْفَرَ مُحَمَّدَ بْنَ عَلِيٍّ عَلَيْهِمَا السَّلَامُ فِي لَيْلَةِ ظُلْمَاءَ شَدِيدَةِ الظُّلْمَةِ وَ هُوَ يَمْشِي إِلَى الْمَسْجِدِ إِنِّي أَسْرَعْتُ فَدَفَعْتُ إِلَيْهِ وَ سَلَّمْتُ عَلَيْهِ فَرَدَّ عَلَيَّ السَّلَامَ، ثُمَّ قَالَ لِي: يَا مُحَمَّدُ بْنُ الْمُنْكَدِرِ! قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ: بَشِّرِ الْمَشَائِينَ إِلَى الْمَسْجِدِ فِي ظُلْمِ اللَّيْلِ بِنُورٍ سَاطِعٍ يَوْمَ الْقِيَامَةِ!

محمد بن منکدر می گوید: امام باقر علیه السلام را در شبی بسیار تاریک دیدم که به سمت مسجد می رفت؛ با سرعت به سمت ایشان رفتم و سلام کردم و ایشان نیز جواب سلام مرا داد. سپس به من فرمود: ای محمد بن منکدر! رسول الله فرمودند: روندگان به سوی مساجد در ظلمت شب را بشارت دهید به نوری درخشان در روز قیامت!

شب، نمود و مظهري از قیامت است. اشیاء در حد ذات خود، همگی ظلمانی و تاریک هستند و نور حقیقی فقط از آن خداوند است؛ «اللَّهُ نُورُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ» (نور/ آیه ۳۵) و اشیاء از خود هیچ نوری ندارند و هر چه دارند از اوست. این حقیقت در روز قیامت آشکار می شود؛ «يَوْمَ تُبْلَى السَّرَائِرُ» (طارق/ آیه ۹) خورشید که درخشان ترین نمود را در زندگی روزمره ما دارد، در قیامت تاریک می شود؛ «إِذَا الشَّمْسُ كُوِّرَتْ» (تکویر/ آیه ۱) چه رسد به بقیه اشیاء! شب را خدا برای حکمت های مختلفی خلق کرده که یکی از آنها یادآوری قیامت باشد.

انسان باید برای قیامتی که اشیاء در تاریکی محض هستند برای خود، نوری کسب کند. کسب نور باید با توجه به فرمولهایی باشد که خالق متعال مشخص نموده است. یکی از این فرمولها حرکت به سمت مسجد در شب تاریک و ظلمانی است. شب ظلمانی یادآور ظلمت قیامت است که حقیقت تاریک اشیاء ظاهر می شود و مسجد به عنوان سرای عبادت و عبودیت، نماد روشنایی و نور است؛ زیرا از دل این عبودیت، نور ربوبیت بر انسان می تابد و انسان را نورانی می کند؛ «الْعُبُودِيَّةُ جَوْهَرَةٌ كُنْهَهَا الرَّبُّوبِيَّةُ»^۲

^۱ الأصول الستة عشر (ط - دار الحديث)، ص: ۱۹۰

^۲ میزان الحکمة، ج ۳، ص ۱۷۹۸